

**DET KONGELEGE
FORSVARSDEPARTEMENT**

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2007	
SAKSNR:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/MHG
DOK.NR:	89
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet

Tidl ref
200705911

Vår ref
2007/02418-9/FD I 4 jur/MCR/204.3-spm

Dato
01 NOV 2007

HØRING - FORSKRIFT TIL DEN NYE OFFENTLIGHETSLOVEN

Forsvarsdepartementet viser til Justis- og politidepartementets brev av 4. september 2007 vedrørende høring til forskrift til ny offentlighetslov. Forsvarsdepartementet viser også til vårt innspill i forbindelse med foreleggelse før høring av forskriften (brev av 15. august 2007 ref: 2007/024187-6).

Forskriftutkastet §6 og 7:

Justisdepartementet foreslår i forskriftsutkastet (s.11, første avsnitt) at departementene, SMK og alle statlige direktorater og tilsyn som fører elektronisk journal skal gjøre denne tilgjengelig for allmennheten via Internett.

Det fremgår videre i samme avsnitt at dette er ment å omfatte alle større statlige organer som har hele landet som virkefelt. I tredje avsnitt (fortsatt på s.11) foreslås det at i de tilfellene det er usikkerhet mht om et organ er omfattet av bestemmelsen som pålegger organ å gjøre journalen tilgjengelig på Internett eller ikke, kan det overordnede departementet avgjøre dette.

Forsvarsdepartementet er, i likhet med de andre departementene og flere direktorater, tilknyttet EPJ-prosjektet (Elektronisk Post Journal) hvor offentlig journal blir lagt ut på Internett og gjort tilgjengelig til de fleste redaksjoner i Norge.

Det arbeides for tiden med en ny publiseringstjeneste (OEP – Offentlig Elektronisk Postjournal), hjemlet i forskriften til den nye offentlighetsloven, hvor forvaltningens offentlige journaler publiseres på Internett og vil være tilgjengelig for allmennheten. Det er meningen at tjenesten skal være tilgjengelig fra 1. januar 2008, samtidig som den nye offentlighetsloven trer i kraft.

Postadresse
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Glacisgata 1
Org nr 972 417 823

Avdeling for personell og
fellestjenester
Telefon 23 09 61 10
Telefaks 23 09 61 05

Saksbehandler
Christiane Røsholt
Telefon 23 09 61 55

Det hefter en del uklarheter med hensyn til Forsvarsdepartementets underlagte organer og hvorvidt også disse skal publisere sine elektroniske, offentlige journaler på Internett via OEP (se ovenfor). Slik det fremgår av forskriften skal alle "større statlige organer som har hele landet som virkefelt" omfattes av kravet om publisering av offentlig journal på nett. Forsvaret har siden sommeren 2005 hatt et sentralt arkiv på Lillehammer hvor all post inn og ut til forsvarrets enheter i hele landet journalføres. For eksempel dokumenter til/fra Forsvarsstaben blir journalført der, dokumenter til/fra Fellesoperativt hovedkvarter (FOHK) i Stavanger, Olavsværn i Tromsø, Garnisonen i Porsanger osv det samme. Slik sett er Forsvaret et "større statlig organ som har hele landet som virkefelt".

Når det gjelder de andre av Forsvarsdepartementets underlagte organer - Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), Forsvarsbygg (FB) og delvis Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), må disse vurderes for seg.

Det er uklart for oss hvilke av våre underlagte etater som skal omfattes. Dette må nødvendigvis klarlegges, og aktuelle etater/organer må gis mulighet til å innrette seg etter de nye reglene.

Forskriftutkastet § 9 annet ledd bokstav a:

Etter en grundig vurdering er Forsvarsdepartementet kommet til at Etterretningstjenestens journaler og dokumenter (både i enkeltsaker og generelle saker) fullt ut bør unntas fra offentlighetslovens innsynsregler. Det er for det først vanskelig å avgrense hva som menes med "enkeltsaker". For det annet vil en "kanregel" som foreslått i utkastet til forskrift § 9 annet ledd først punktum, skape betydelige praktiske vanskeligheter.

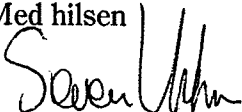
Både den nåværende offentlighetsloven og den nye loven har som hovedregel at det skal gis innsyn i alle dokumenter, journaler og registre. Det er unntaket som må være særskilt hjemlet. E-tjenesten faller inn under offentlighetsloven, og i utgangspunktet kan derved enhver søke om innsyn i E-tjenestens dokumenter, journaler og registre. Selv om det finnes mange ulike hjemler for unntak, vil situasjonen regelmessig være den at tjenesten må behandle søknaden, herunder vurdere meroffentlighet, treffe et vedtak, som igjen er gjenstand for klagebehandling i Forsvarsdepartementet. Denne situasjonen er lite tilfredsstillende hensett til det faktum at så å si ingen av slike søknader kan eller vil bli innvilget.

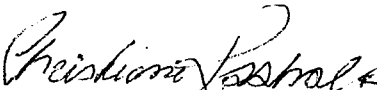
Ved siden av de alminnelige unntaksbestemmelsene om taushetsplikt, rikets sikkerhet, interne dokumenter mv finnes et generelt unntak i gjeldende forskrift, hvor det av V første ledd nr. 14 fremgår at overvåkingstjenestens (tolket til også å omfatte E-tjenestens) journaler og dokumenter "kan" unntas fra offentlighet. Denne hjemmelen er i og for seg en generalklausul for unntak, men den legger etter sin ordlyd opp til sedvanlig saksbehandling, herunder vurdering av meroffentlighetsprinsippet, og er

således i praksis heller egnet til å skape forvirring fremfor avklaring. Utformingen av forskriften er også uklar hensett til at hjemmelen for forskriften, § 11 annet ledd, åpner for at Kongen kan gi forskrift om at "alle (dokumenter, egen tilføyelse) skal kunne unntas." Det hadde da vært nærliggende at man faktisk hadde unntatt dem i forskriften, slik at det nettopp ikke legges opp til en individuell vurdering i hver enkel sak. Sistnevnte fører nemlig etter vårt skjønn til at man, ved at det av og til gis innsyn, selv bidrar til å uthule generalklausulen. Når man således av og til gir innsyn i for eksempel reiseregninger, vil man i senere saker bli konfrontert med tidligere "praksis", noe som igjen fører til at man må begrunne eller rettferdiggjøre avslaget. En slik situasjon kan etter vår vurdering ikke være i samsvar med intensjonene bak de nevnte unntaksbestemmelsene. Ordlyden i § 11 annet ledd tilsier at man skal kunne unnta visse dokumenter en bloc ("alle"). Når man ikke gjør det, kan vi ikke se at generalklausulen har noen selvstendig betydning, idet man da er i nøyaktig den samme situasjon som man hadde vært uten generalklausulen.

I tillegg kommer at E-tjenestens registerføring er regulert i lov om etterretningstjenesten, der det fremgår av § 5 at informasjon som innhentes og utarbeides skal ordnes i arkiv som skal være utilgjengelig for andre enn tjenestens ansatte og kontrollorganer. Dermed faller E-tjenestens dokumenter inn under unntaket i gjeldende offentlighetslov § 2 (dersom ikke annet følger av lov). I lys av dette vil det da etter vårt syn fortone seg meget uklart hvilke enkeltsaker man egentlig tar sikte på som iht forskrift § 9 "kan" unntas fra offentlighet.

Forsvarsdepartementet ber derfor om at forskriften i § 9 annet ledd første punktum omformuleres slik at journaler og dokumenter hos E-tjenesten "er unntatt" fra reglene om innsyn. Vi antar tilsvarende bør gjøres for PSTs vedkommende.

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Christiane Røsholt
seniorrådgiver

Kopi: FD I 3 og FD II 5